

Verbification of feminine forms of adjectives *można* ‘possible’, *niemożna* ‘impossible’ and *niepodobna* ‘impossible’ – corpus-based approach

Renata Bronikowska

renata.bronikowska@ijp.pan.pl

Funding

Presentation prepared within the project

“The extension of The Electronic Corpus of the 17th and 18th Century Polish Texts and its integration with the Electronic Dictionary of the 17th-18th c. Polish”

funded by National Programme for the Development of Humanities (NPRH) for years 2019-2023 (0413/NPRH7/H11/86/2018)

Predicatives

- Syntactic properties
 - role of a predicate in a sentence
- Morphological properties
 - no inflectional categories of person, number and gender
 - only analytical inflection by tense and mood

	indicative	subjunctive	imperative
present	można 'it is possible'	można by/ byłoby można	niech będzie możliwa
past	było możliwa		
future	będzie możliwa		

Heterogeneous origin of predicatives

- infinitival forms:
 - *widać* ‘see.V.INF’ → ‘it can be seen/ it seems.PRED.PRS’
- nominal forms:
 - *brak* ‘lack.N.NOM.SG’ → ‘it is lacking.PRED.PRS’
- adverbial forms:
 - *wolno* ‘according to one’s will.ADV’ → ‘it is allowed.PRED.PRS’
- adjectival forms:
 - *można* ‘possible.ADJ.NOM.SG.F’ → ‘it is possible.PRED.PRS’
 - *niepodobna* ‘impossible.ADJ.NOM.SG.F’ → ‘it is impossible.PRED.PRS’

Development of adjectival predicatives

- *Ojcze jeśli możliwa rzecz niech odejdzie precz odemnie ten kielich... (1650)*
possible.**ADJ.NOM.SG.F** thing.**N.NOM.SG.F**
'Father, if it is a **possible thing**, let this cup go away from me...'
- *Ojcze mój/ Jeśli możliwa/ niech mię ten kielich minie... (1632)*
possible.**ADJ.NOM.SG.F** → possible.**PRED.PRS**
'My Father/ If it is **possible**/ let this cup pass me by...'

Indicators of “predicativeness”

- Synchronic approach – how to distinguish the predicatives from the homonymous forms of other POS (Saloni 1974, Wróbel 1988, Wiśniewski 1989, Wiśniewski 1992, Szupryczyńska 1995, Kosek 2002, Przepiórkowski 2019)
 - Neuter form of the auxiliary verb *być* ‘to be’ in the past tense and the subjunctive
 - No connections with verbs other than *być* ‘to be’
 - Present tense without the form *jest* ‘is’
 - ... and others
- Diachronic approach – tracing the development of the features characteristic for predicatives

Sources

- Primary database:
 - The Electronic Corpus of the 17th- and 18th-Century Polish Texts (up to 1772) (KorBa – KORpus BARokowy ‘baroque corpus’) – 13.5M tokens
- Auxiliary databases:
 - Corpus of Polish texts from 1830-1918 – 1.3M tokens
 - Corpus of 19th-century texts (1800-1933) – 12M tokens
 - National Corpus of Polish (roughly 1900-2010) – 300M tokens

Material from KorBa

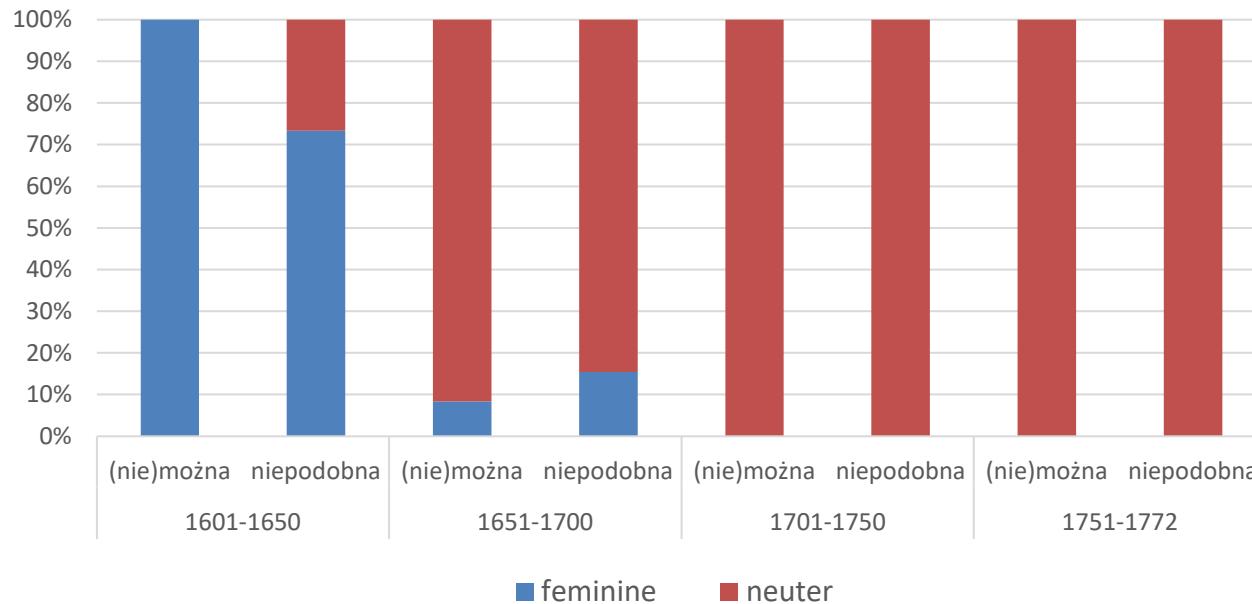
- Można ‘possible’ – 503 quotes
- Niemożna ‘impossible’ – 300 quotes
- Niepodobna ‘impossible’ – 622 quotes

Middle Polish	Modern Polish
można	można ‘pred.aff’
niemożna, nie możliwa	nie możliwa ‘pred.neg’
niepodobna, nie podobna	niepodobna ‘pred.aff’

Neuter form of the auxiliary verb *być* ‘to be’

- *Brak* ‘lack.N.NOM.SG’ *jedności był* ‘be.PST.M’ *przyczyną klęski...*
‘lack of unity was the cause of defeat’
- ...*brak* ‘it is lacking.PRED.PRS’ *było* ‘be.PST.N’ *środków na ten cel.*
‘there were no funds for this purpose’
- ...*stamtąd wynieść zgoła niepodobna była* ‘be.PST.F’
‘it was impossible to get out of there’
- ...*nazad przejść niepodobna było* ‘be.PST.N’
‘it was impossible to go back’

Rivalry of the feminine and neuter forms in the 17th and 18th centuries

No connections with verbs other than *być* ‘to be’

Predicative adverbs

Było duszno. ‘It was stuffy.’

Stawało się duszno. ‘It was getting stuffy.’

Predicatives

Było widać góry. ‘It was possible to see the mountains.’

**Stawało się widać góry.* ‘It was getting possible to see the mountains.’

In modern Polish *można* and *niepodobna* do not connect with verbs other than *być*.

Connections with verbs other than *być* in KorBa

- *(nie)można* – only connections with *być*
- *niepodobna* – a few connections with the verbs *zdać się* and *widzieć się* ‘to seem’, e.g.

Zda się im niepodobna wydolać tej sile...

‘It seems impossible for them to endure this power...’

	1601-1650	1651-1700	1701-1750	1751-1772
<i>zdać się</i>	9	1	-	-
<i>widzieć się</i>	-	1	-	-

Present tense without the form *jest* 'is'

Predicative adverbs

Trudno mu iść. 'It is hard for him to go.'

Trudno jest mu iść. 'It is hard for him to go.'

Predicatives

Trzeba iść. 'One must go.'

**Trzeba jest iść.* 'One must go.'

- Too restrictive? (Przepiórkowski 2019)

- *A czy wam wolno jest tańczyć?* 'Are you allowed to dance?'

Present tense with and without *jest* 'is' in the 17th and 18th centuries

	1601-1650	1651-1700	1701-1750	1751-1772
można	34	119	135	356
można jest	-	1	-	2
niepodobna	91	287	116	44
niepodobna jest	6	3	4	5

Można and *niepodobna* + *jest* ‘is’ from the 19th century to the present day

- (nie)można
 - *To jest nie możliwa — inny obrót interesów — kontrakty przechodzą — nie możliwa — żadnym sposobem, nie możliwa...* (1842)
- niepodobna
 - ...**niepodobna jest** żyć podwójnym życiem... (1848)
 - Przy największej ostrożności **niepodobna jest** tam utrzymać sekretu... (1863)
 - ...ludzką tam sztuką przejść **jest niepodobna!** (1905)
 - ...**niepodobna jest** nauczyć się sztuki komunikowania w przeciągu pół godziny. (2009)

Conclusions

- The verbification process of adjectival forms *można* and *niepodobna* took place mostly in the course of the 17th century:
 - The feminine forms of the auxiliary verb *być* 'to be' were totally replaced by the neuter forms.
 - Connections with the verbs other than *być* 'to be' fell out of use.
- Has this process been completed for both forms?
 - *Można*: since the 2nd half of the 19th century no connections with *jest*
 - *Niepodobna*: connections with *jest* still in use

Thank you for your attention!

References

- Bańko, M. (2002). Wykłady z polskiej fleksji. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 240 p.
- Bilińska, J., Derwojedowa, M., Kieraś, W., and Kwiecień, M. (2016). Mikrokorpus polszczyzny 1830-1918. Komunikacja specjalistyczna 11, pp. 149–161. Accessible at http://www.ks.uw.edu.pl/NUMER_KS11.pdf
- Bronikowska, R. (2021). Unfinished “verbization” process – the development of predicative constructions with an adjective of the feminine gender in the 17th and 18th centuries in the light of corpus data. Polonica 41, pp. 97–110. Accessible at <https://doi.org/10.17651/POLON.41.7>
- Gruszczyński, W., Adamiec, D., Bronikowska, R., Kieraś, W., Modrzejewski, E., Wieczorek, A., and Woliński, M. (2022). The Electronic Corpus of 17th- and 18th-century Polish Texts. Language Resources and Evaluation 56 (2022), pp. 309–332. Accessible at <https://link.springer.com/article/10.1007/s10579-021-09549-1>
- Kosek, I. (2002). Jeszcze o predykatywach. Prace Językoznawcze 4, pp. 39–45.
- Łaziński, M., Górska, R.L. and Woźniak, M. (2023). Korpus XIX w. Uniwersytetu Warszawskiego i IJP PAN. LingVaria, 18, 1(35), pages 125–134. Accessible at <https://doi: 10.12797/LV.18.2023.35.09>
- Przepiórkowski, A. (2019). Status gramatyczny predykatywnych *szkoda*, *wstyd*, *żal* raz jeszcze. Polonica 39, pp. 85–110. Accessible at <https://doi.org/10.17651/POLON.39.5>
- Saloni, Z. (1974). Klasyfikacja gramatyczna leksemów polskich. Język Polski 54(1), pp. 3–13 and 54(2), pp. 93–101.
- Przepiórkowski, A., Bańko, M., Górska, R. L., and Lewandowska-Tomaszczyk, B. (Eds.) (2012). Narodowy Korpus Języka Polskiego. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 323 p. Accessible at http://nkjp.pl/settings/papers/NKJP_ksiazka.pdf
- Szupryczyńska, M. (1995). Jeszcze o tzw. „predykatywach przysłówkowych”. Polonica 17, pp. 173–187.
- Wiśniewski, M. (1989). Status gramatyczny tzw. przysłówków odprzymiotnikowych typu *duszno*, *wolno*, *nieprzyjemnie*. Polonica 14, pp. 183–191.
- Wiśniewski, M. (1992). Status gramatyczny wyrażeń typu ŻAL, WSTYD, SZKODA. Acta Universitatis Nicolai Copernici, Filologia Polska XXXVIII, Nauki Humanistyczno-Społeczne 243, pp. 25–44.
- Wróbel, H. (1988). Przysłówek w strukturze formalnej polskich zdań. Folia Philologica Jugoslavo-Polonica (1), pp. 70–85.